

175 jaar en nog steeds jong. Zo beschrijft de oudste schaakclub van Nederland zichzelf tegenwoordig. Het Leeuwarder Philidor werd opgericht in 1847 en viert deze maand zijn verjaardag uitbundig. Zaterdag werd er zelfs een wereldrecord gebroken.

TEKST RENZE LOKEMA
FOTO'S HENK JAN DIJKS

Hoe zag Nederland er eigenlijk uit, in 1847? De *Leeuwarder Courant* was toen al bijna 100. Willem Frederik George Lodewijk regeerde ons land, ofwel Koning Willem II.

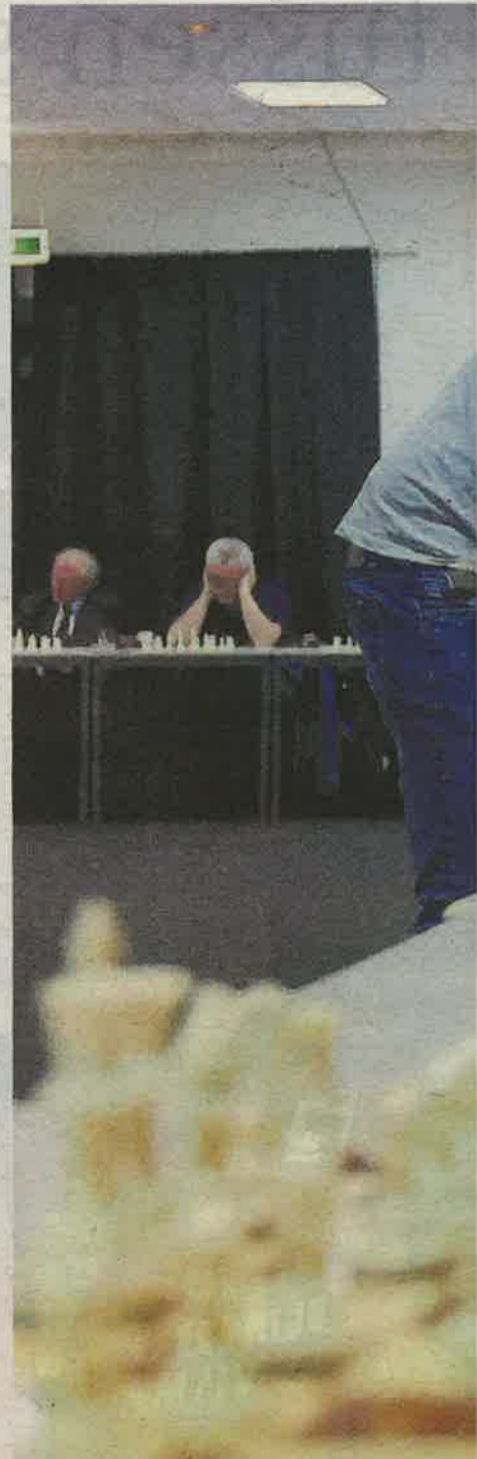
Verder blijkt, als we de geschiedenis nog ietsje meer afstoffen, dat de spoorlijn tussen Rotterdam en Den Haag eindelijk een feit was. En er werd voor het eerst een telegram – zeg maar de sms van toen – verzonden. Met andere woorden, Nederland was in die tijd ook al aardig in ontwikkeling.

Op 12 november van dat jaar werd Philidor opgericht. Deze maand dus exact 175 jaar geleden. „Nee”, zegt voorzitter Erik Kruit, „we waren niet de eerste schaakclub van Nederland. Maar inmiddels wel de oudste. Veel clubs hebben de tand des tijds niet overleefd.”

Kruit refereerde nog even aan de drie fusies waarmee Philidor door de eeuwen heen te maken kreeg. Bijvoorbeeld die tijdens de Tweede Wereldoorlog. Philidor speelde toen in de bovenzaal van het Fries Koffiehuis. In de onderzaal verzamelden zich met enige regelmaat NSB'ers, SD'ers, landwachten en andere Duitsland-gezinden. Daar hieven ze naziliederen aan en stampten ze op intimiderende marsmuziek, tot ergernis van de denksporters, een etage hoger.

Kruit: „Daarom wilde Philidor daar zo snel mogelijk weg. Weg bij die NSB'ers. Waling Dijkstra zocht vervolgens contact met Het Springend Paard, waardoor Philidor kon verhuizen naar De Harmonie. Ja, onze naam overleefde ook deze fusie.”

Voor de 175ste keer jarig, reden voor een feestje, vonden ze in Leeuwarden. Maar hoe konden ze er nou voor zorgen dat dit tegelijkertijd ook een historisch feestje zou worden? Een mijlpaal zeg maar, waar iedereen nog lang over zou napraten? Marcel Vermaat, oud-speler van Philidor 1, wist wel iets. „Proberen het wereldrecord kloksimultaanschaken te verbeteren”, bracht hij in. Vermaat: „Het was uiteindelijk zo'n beetje het enige idee voor ons verjaardagsfeestje.”

Wie dat dan zou moeten doen? De naam van Sipke Ernst viel al snel. Deze 43-jarige grootmeester was oud-lid van Philidor en toen hij benaderd werd voor deze stunt, zei hij meteen 'ja'. „Ik ben begonnen bij Schaakwoude, uit Damwoude. Daarom alleen al een mooie clubnaam, hé?! Daarna ben ik naar Philidor gegaan, in de jaren 90. Als je als schaker in Friesland iets wilt betekenen, beland je al snel bij Philidor. Ze hebben hier op het allerhoogste niveau gespeeld. Nederlands clubkampioen in 1967. Dat zegt wel iets.” Ernst woont tegenwoordig in Groningen waar hij leeft van zijn favoriete denksport.

Philidor-voorzitter Erik Kruit krijgt van wethouder Gijs Jacobse de Legpenning van de gemeente Leeuwarden.

Sipke Ernst neemt het op tegen in totaal 47 opponenten in een poging het wereldrecord kloksimultaanschaken op zijn naam te zetten.

Na 175 jaar zomaar een wereldrecord

„Ik ben zpp'er. Profschaker dus. Ik doe vooral aan coaching. Privétrainingen in binnen- en buitenland. India, Verenigde Staten, ik verdien redelijk. Niet alleen aan kinderen hoor, ook aan volwassenen. Ik heb zo'n twintig klanten nu. Die geef ik online les.”

Maar goed, kloksimultaanschaken op het Leeuwarder verjaardagsfeestje dus. Tegen liefst 47 opponenten. Dat aantal linkt symbolisch aan het oprichtingsjaar van Philidor. „Jets dat ik nog nooit heb gedaan”, zei Sipke Ernst voorafgaand aan zijn poging. „Ik heb in mei geoefend tegen twaalf man, met allemaal een halfuur bedenktijd. Ik won toen tien partijen. Daar was ik best tevreden mee.”

Om een wereldrecord te vestigen diende Ernst zaterdagavond 33 punten te halen, 70 procent van het beschikbare aantal derhalve. Zowel zijn 47 tegenstanders als de grootmeester zelf kregen twee uren bedenktijd. De Wáldpyk moest dus binnen vier uur alle partijen spelen. Zijn tegenstanders varieerden in leeftijd en speelsterkte. Ongeveer een derde van zijn tegenstanders had een Elo-rating van 1900 of hoger. Iets wat noodzakelijk was om het wereldrecord te erkennen. „Ik zie velen al aan het bier en de wijn”,

viel Ernst op, een uurtje voor zijn eerste zet. „Zou ik ook gedaan hebben, als ik een van die 47 deelnemers was geweest. Het is toch hun feestje. Ik probeer mijn hoofd helder te houden. En drink daarom geen alcohol. Thee, wat sportdrankjes, daar ga ik het mee doen. Ik heb geen idee hoe ik op deze inspanning ga reageren. Maar laat iedereen maar drinken, dat maakt het voor mij misschien straks iets makkelijker.”

Ook Migchiel de Jong stiefelde zaterdag door het denksportcentrum van Leeuwarden aan het Kalverdijkje. De internationaal meester behoorde niet tot het leger tegenstanders van Sipke Ernst. Hij zou te goed zijn, werd gefluisterd. „Ik begeleid hier een aantal jongens van de club”, vertelde De Jong. „Bijvoorbeeld Jim de Wit, de Nederlands kampioen van zevenjarigen. Of Sipke het gaat halen? Het wordt een lastige klus, dat weet ik wel.”

Sipke Ernst: „Als er na twee uur schaken nog dertig over zijn, ben ik tevreden. Dan geef ik mezelf een goeie kans om te slagen.”

Ernst opent de avond om 18.47 uur, ook symbolisch natuurlijk, refererend aan het geboortjaar van Philidor. Hij doet

dat samen met wethouder Gijs Jacobse die even eerder de jarige jet de zogenoemde Legpenning van de gemeente Leeuwarden als verjaardagscadeau heeft geschonken.

Jildert Kempenaar wordt als eerste door Ernst schaakmaat gezet, kort nadat Erik van der Lee het al heeft opgegeven. Er is dan bijna drie kwartier gespeeld. Om 22.13 uur is het wereldrecord een feit als Sipke Ernst remise overeenkomt met Herry

Seunenga. Uiteindelijk behaalt Ernst 35 punten, 74 procent dus van het beschikbare aantal.

Ernst wint 28 partijen, speelt veertien remise en verliest vijf. Hij hoopt dat hij een standaard heeft gezet. „Ik vind het een cool record. Ik hoop dat nu overal op de wereld schakers dit gaan proberen te breken en dat er een soort traditie ontstaat.”

De vijf die Ernst verliest zijn alle tegenstanders van Philidor. En een Leeuwarder bridger, te weten Dick Lont. Die vierde zaterdag zijn 62ste verjaardag. „Ik ben jaren geleden gestopt met schaken”, zei Lont. „Bridgen is een andere denksport, ik was toe aan iets anders. Maar schaken verloor je nooit, zo blijkt vanavond maar weer eens.”

Hoe Sipke Ernst zich voelt, na de afmattende avond waar hij volgens zijn eigen meetapparatuur liefst 6,5 kilometer heeft gelopen in de cirkel van 47 opponenten? „Het viel me eigenlijk mee. Het was geen zware fysieke inspanning. Trots? Ook dat valt wel mee. Ik weet namelijk dat het record aangescherpt kan worden. Ik heb vaak te snel remise aangeboden. Ik had dus meer punten kunnen scoren, denk ik.”

“**ALS JE ALS SCHAKER IN FRIESLAND IETS WILT BETEKENEN, BELAND JE AL SNEL BIJ PHILIDOR**”